

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
លេខ : ០៩ ៧៧៧ ខ

សារលិខិត

សម្តេចមហាបវរធិបតី ហ៊ុន ម៉ាណែត
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
តុល្យភាសប្រារព្ធធិវាជាតិវិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍ លើកទី៤
ថ្ងៃទី២៦ ដល់ថ្ងៃទី២៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២៦

- សម្តេច ទ្រង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!
- ជំនួយជាតិទាំងអស់ជាទីស្រឡាញ់!

ក្នុងនាមរាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងនាមប្រធានកិត្តិយស នៃក្រុមប្រឹក្សាជាតិវិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍ និងខ្លួនខ្ញុំផ្ទាល់ ខ្ញុំពិតជាមានសេចក្តីសោមនស្សក្រៃលែង និងសូមចូលរួមអបអរសាទរការប្រារព្ធទិវាជាតិវិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍ លើកទី៤ ក្រោមប្រធានបទ «នវានុវត្តន៍ដើម្បីវឌ្ឍនភាពជាតិ - Innovation for National Advancement» ដ៏មានអត្ថន័យក្នុងឆ្នាំ២០២៦ នេះ។

ការប្រារព្ធទិវាជាតិវិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍ លើកទី៤ អមដោយព្រឹត្តិការណ៍ពិសេសនានា ប្រកបដោយគុណតម្លៃ គឺជាការបញ្ជាក់អំពីការបន្តប្តេជ្ញាចិត្តរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចសង្គម ឆ្ពោះទៅសម្រេចចក្ខុវិស័យប្រែក្លាយកម្ពុជាជាប្រទេសមានចំណូលខ្ពស់ក្នុងឆ្នាំ២០៥០ តាមរយៈការលើកកម្ពស់ និងជំរុញនវានុវត្តន៍ជាតិ។ ជាង២១ទសវត្សរ៍កន្លងមកនេះ យើងបាននិងកំពុងធ្វើពិពិធកម្មដើម្បីផ្លាស់ប្តូរពីសេដ្ឋកិច្ច អតិពលកម្មនិងការពឹងផ្អែកលើកសិកម្មប្រពៃណី ទៅកាន់មូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ចចម្រុះដែលផ្អែកលើចំណេះដឹង ជំរុញដោយនវានុវត្តន៍ ផ្តល់នូវតម្លៃបន្ថែម និងមានភាពប្រកួតប្រជែងកាន់តែប្រសើរឡើង។ វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍ មិនត្រឹមតែជាជម្រើសប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែជាឧបករណ៍មិនអាចខ្វះបានក្នុងការពង្រឹងសមត្ថភាព ប្រកួតប្រជែង និងភាពធន់លើគ្រប់វិស័យ ក្នុងបរិការណ៍ដែលបណ្តាប្រទេសក្នុងពិភពលោក រួមទាំងកម្ពុជាផងដែរ កំពុងត្រូវបានហ៊ុមព័ទ្ធដោយហានិភ័យ និងភាពមិនប្រាកដប្រជា។

ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍ និងក្រុមប្រឹក្សាជាតិវិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍ ត្រូវបានរាជរដ្ឋាភិបាលប្រគល់ភារកិច្ចជាសេនាធិការ ដើម្បីជំរុញការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធនវានុវត្តន៍ជាតិ និងធ្វើយ៉ាងណាឱ្យក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដៃគូអភិវឌ្ឍ ឧស្សាហកម្ម សហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និងមធ្យម និងប្រជាជនកម្ពុជាទាំងអស់ធ្វើផែនការឱ្យមានសង្គតិភាព រៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រឱ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ចាប់យក បច្ចេកវិទ្យាឱ្យបានត្រឹមត្រូវ និងអភិវឌ្ឍផលិតផលបច្ចេកវិទ្យាឱ្យបានសមស្របតាមតម្រូវការជាក់ស្តែងរបស់ កម្ពុជា។

ក្នុងដំណាក់កាលថ្មីនៃដំណើរអភិវឌ្ឍជាតិ ការស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍ (R&D) ពិតជាមានសារៈសំខាន់មិនអាចខ្វះបាន ដោយគ្រប់ប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍សុទ្ធសឹងតែយកចិត្តទុកដាក់ និងវិនិយោគខ្ពស់លើការស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍ ព្រោះលទ្ធផលនៃសកម្មភាពទាំងនេះ នាំមកនូវចំណេះដឹងថ្មី សម្រាប់បង្កើតបច្ចេកវិទ្យា ផលិតផលដំណើរការ សេវាកម្ម និងប្រព័ន្ធថ្មីៗដើម្បីជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច សុខុមាលភាពរបស់ប្រជាជាតិទាំងមូល និងជាភាពខ្លាំងសម្រាប់គាំទ្រសន្តិសុខជាតិរយៈពេលវែង។ ដោយហេតុនេះ ទើបរាជរដ្ឋាភិបាលបង្កើត **មូលនិធិស្រាវជ្រាវជាតិជាបធានបាលកិច្ច** ដើម្បីគាំទ្រការស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍របស់គ្រឹះស្ថានស្រាវជ្រាវសាធារណៈនិងឯកជន សំដៅជំរុញការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធនវានុវត្តន៍ជាតិប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព បរិយាបន្ន និងចីរភាព។ នេះគឺជាជំហានដ៏សំខាន់មួយ ក្នុងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងផ្លាស់ប្តូរដំណើរវិវត្តរបស់យើងពីប្រទេសប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យានិងពឹងផ្អែកលើការទិញបច្ចេកវិទ្យាពីបរទេស ទៅជាប្រទេសអ្នកបង្កើតចំណេះដឹង និងបច្ចេកវិទ្យានៅក្នុងតំបន់នាពេលអនាគត។ បញ្ហាសិប្បនិម្មិតកំពុងលេចធ្លោជាបច្ចេកវិទ្យាមួយដែលមានការផ្លាស់ប្តូរលឿនបំផុត ហើយក៏ជាឱកាសសម្រាប់កម្ពុជាទាញយកផលប្រយោជន៍ ដើម្បីឆ្ពោះទៅរកសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល ជាមួយសក្តានុពលក្នុងការជំរុញកំណើនផលិតភាព និងគុណភាព ទាំងក្នុងវិស័យសាធារណៈ និងឯកជន។

ទិវាជាតិវិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍ លើកទី៤ នេះ ជាសក្ខីកម្មនៃការអនុវត្តអភិក្រម «**ជីវភាពនៃប្រព័ន្ធកម្ពុជាតែមួយ**» ដែលទាមទារឱ្យក្រសួងស្ថាប័នរដ្ឋគ្រប់កម្រិត វិស័យឯកជន ដៃគូអភិវឌ្ឍ និងប្រជាពលរដ្ឋធ្វើការជាមួយគ្នាប្រកបដោយសហប្រតិបត្តិការ។ ជាក់ស្តែងទិវាជាតិនេះបានប្រមូលផ្តុំសិស្ស-និស្សិត សាស្ត្រាចារ្យអ្នកស្រាវជ្រាវ នវានុវត្តករ មន្ត្រីរាជការ ដៃគូអភិវឌ្ឍ ក្រុមហ៊ុន សហគ្រាសក្នុងវិស័យឯកជន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធមកចូលរួមក្នុងពិព័រណ៍ ការប្រកួតប្រជែង វេទិកាពិភាក្សា និងសកម្មភាពជាច្រើនទៀត ដើម្បីបង្ហាញពីទេពកោសល្យនិងនវានុវត្តន៍របស់កម្ពុជា។ ការណ៍នេះរម្ងឹកឱ្យយើងដឹងថា នវានុវត្តន៍មិនមែនជាកម្មសិទ្ធិរបស់ក្រសួងតែមួយ ឬសម្រាប់តែវិស័យណាមួយឡើយតែវាជាវប្បធម៌ដែលយើងត្រូវបណ្តុះតាំងពីនៅក្នុងផ្ទះ សាលារៀន សាកលវិទ្យាល័យ រោងចក្រ កសិដ្ឋាន សហគមន៍ កន្លែងធ្វើការ និងក្នុងគ្រប់រូបភាពនៃជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃនៅទូទាំងប្រទេស។

ទឹកនៃដំណា ពេលណា អ្នកណា ក៏អាចបង្កើតនវានុវត្តន៍បានដែរ។

ដើម្បីគូសបញ្ជាក់អំពីសារៈសំខាន់នៃប្រធានបទ «**នវានុវត្តន៍ដើម្បីវឌ្ឍនភាពជាតិ**» ខ្ញុំសូមផ្តល់នូវសារសំខាន់ៗចំនួន៥ចំណុចដូចខាងក្រោម៖

- ទី១. សន្តិភាព និងអភិបាលកិច្ចរួម ជាលក្ខខណ្ឌដ៏បូងសម្រាប់នវានុវត្តន៍៖** យើងអាចវិនិយោគរយៈពេលវែងលើការអប់រំ ការស្រាវជ្រាវ វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍បាន លុះត្រាតែប្រទេសយើងមានសន្តិភាព ស្ថិរភាព នីតិរដ្ឋ និងអភិបាលកិច្ចស្ថាប័នប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។
- ទី២. មូលធនមនុស្សគឺជាស្នូលនៃនវានុវត្តន៍៖** គោលនយោបាយវិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍និងគ្រប់គោលនយោបាយជាតិរបស់កម្ពុជា បានកសាងឡើងដើម្បីជំរុញនិងផ្តល់ឱកាសឱ្យប្រជាពលរដ្ឋមានឱកាសរៀនសូត្រ អភិវឌ្ឍសមត្ថភាព និងទាមទារឱ្យមានការចូលរួមចំណែកពីពលរដ្ឋគ្រប់រូប គ្រប់វ័យ គ្រប់ភេទ ជាពិសេសការបង្កើននិស្សិតបញ្ចប់ការសិក្សាលើជំនាញវិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា វិស្វកម្ម និងគណិតវិទ្យា (STEM) ក្នុងដំណើរការអភិវឌ្ឍនិងជំរុញនវានុវត្តន៍ជាតិប្រកបដោយភាពធន់ និងភាពប្រកួតប្រជែង។
- ទី៣. នវានុវត្តន៍ត្រូវបម្រើឱ្យកំណើនប្រកបដោយចីរភាព និងបរិយាបន្ន៖** បច្ចេកវិទ្យា និងគំរូអាជីវកម្មថ្មីៗ ត្រូវជួយបង្កើតការងារ បង្កើនផលិតភាព គុណភាព និងតម្លៃបន្ថែមដល់ផលិតផលនិងសេវាកម្មលើគ្រប់វិស័យ ព្រមទាំងត្រូវគិតគូរពីនវានុវត្តន៍ឧស្សាហកម្ម និងការការពារបរិស្ថាននិងសហគមន៍។

ទី៤. សមត្ថភាពស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍ ការចាប់យកបច្ចេកវិទ្យា និងការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យា ដើម្បីបង្កើតផលិតភាព សម្រាប់វិស័យដែលមានតម្លៃបន្ថែមខ្ពស់ គឺជាយុទ្ធសាស្ត្រ៖ តាមរយៈការវិនិយោគលើការស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍ យើងអាចរៀបចំមូលដ្ឋានសម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចផ្អែកលើចំណេះដឹងដែលអាចឱ្យយើងមានលទ្ធភាពប្រកួតប្រជែង និងធ្វើសហប្រតិបត្តិការបានដោយស្មើភាពជាមួយប្រទេសក្នុងតំបន់ និងក្នុងពិភពលោក។ ជាមួយគ្នានេះ ការចាប់យកនិងការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាឈានមុខជាទូទៅ និងបញ្ញាសិប្បនិម្មិតជាពិសេស និងការជំរុញបរិវត្តកម្មឌីជីថលក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្ម និងជួយពន្លឿនការអភិវឌ្ឍសង្គមសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាបន្ថែមទៀត ដើម្បីឆ្ពោះទៅសម្រេចចក្ខុវិស័យរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។

ទី៥. នវានុវត្តន៍ គឺពិតជាកម្លាំងចលករដែលជួយឱ្យសម្រេចបំណងប្រាថ្នារបស់យើង ក្នុងការពង្រឹងខ្សែនការពារជាតិ រក្សាអធិបតេយ្យភាព និងពន្លឿនការអភិវឌ្ឍសង្គមសេដ្ឋកិច្ច។

ក្នុងនាមរាជរដ្ឋាភិបាល ខ្ញុំសូមអំពាវនាវដល់គ្រប់ក្រសួងស្ថាប័ន សាកលវិទ្យាល័យ គ្រឹះស្ថានស្រាវជ្រាវ ដៃគូអភិវឌ្ឍ និងវិស័យឯកជនទាំងអស់ គាំទ្រ និងចូលរួមយ៉ាងសកម្មជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការជំរុញការអភិវឌ្ឍវិស័យវិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍ និងចូលរួមបណ្តុះបណ្តុះវប្បធម៌នវានុវត្តន៍ក្នុងគ្រប់រូបភាពនៃកិច្ចការងារនិងជីវភាពប្រចាំថ្ងៃ ដើម្បីរួមគ្នាសាងប្រព័ន្ធនវានុវត្តន៍ជាតិមួយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព បរិយាបន្ន និងចីរភាពស្របតាមប្រធានបទ «**នវានុវត្តន៍ដើម្បីវឌ្ឍនភាពជាតិ**»។

ជាទីបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមជូនពរឱ្យទិវាជាតិវិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍ លើកទី៤ ឆ្នាំ២០២៦ នេះបានប្រព្រឹត្តទៅដោយរលូន និងជោគជ័យ និងសូមជូនពរសម្តេច ទ្រង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី បងប្អូនជនរួមជាតិជាទីស្រឡាញ់ទាំងអស់ សូមប្រកបដោយពុទ្ធពរនិងពរទាំងប្រាំប្រការគឺ អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ និងបដិភាណ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ។

ថ្ងៃអង្គារ ៦ កើត ខែ ចេត្រ ឆ្នាំម្សាញ់ សប្តស័ក ព.ស.២៥៦៩
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២៤ ខែ មីនា ឆ្នាំ២០២៦

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

សម្តេចប្រហារបវរធិបតី ហ៊ុន ម៉ាណែត